

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

11e jaargang nummer 4

december 2001

Zekerheid voor d' Eeuwigheid

door Ab Klein Haneveld

De leer van "eens gered, altijd gered" is ook in evangelische kring onderwerp van verhitte discussie. Maar kan de zaligheid wel eeuwig leven worden genoemd als het een tijdelijke staat is die wij zelf moeten continueren? Sterker nog, kan het genade heten als wij het zelf moeten vasthouden?

Zoals de apostel Paulus het vastlegde is de zaligheid niet door werken, maar door genade alleen, door geloof in Jezus Christus. Rom. 3:27-28

Niet door werken kunnen wij genade verdienen, noch door iets te doen kunnen wij genade vasthouden.

"En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer." Rom. 11:6

Genade is genade, vóór en nadat wij wedergeboren zijn. God verandert de regels niet nadat wij zijn gered.

In tegenstelling tot de heersende opvatting spelen mijn inspanningen geen rol, tenzij ik God afwijs. Toegeven aan het Evangelie is overgave; weerstand bieden is een krachtsinspanning. Werken is niet aan de orde tenzij ik werk tégen de Geest van God. Zaligheid komt zonder inspanning, maar afwijzing is inspanning.

Als ik moest werken om mijn behoud te bewaren zou dat een inspanning mijnerzijds zijn en iets om in te roemen. Maar de Bijbel zegt: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave. Niet uit werken, opdat niemand roeme." Ef. 2:8-9

Als gered blijven mijn eigen inspanning was had dit schriftgedeelte geen betekenis. Waar is de genade als ik mij erop kan beroemen mijn zaligheid vast te houden? Men mag dan beweren, dat wij gered worden door genade en gered blijven door werken van zekere aard, het is in strijd met het Woord van God.

De wet houden?

De Bijbel zegt, "dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus." Fil. 1:6

Na ons behoud verandert er niets.

Genade redt ons, genade werkt in ons, en genade brengt ons thuis. Wie vertrouwt op werken noemt het wellicht niet "de wet", maar wie zegt dat bepaalde inspanningen moeten worden verricht om de zaligheid vast te houden, leert in werkelijkheid dat onze rechtvaardigheid is uit de wet, of uit het houden van zekere regels om God te behagen.

Zelfs in oudtestamentische tijd werd men niet behouden door de wet. Men werd behouden door geloof in wat God beloofd had te zullen doen door Jezus Christus. Als oudtestamentische gelovigen de wet onderhielden was het uit geloof in wat God eenmaal in Christus zou openbaren. De wet was een schaduw van toekomstige dingen, Heb. 10:1 en wees vooruit naar het kruis.

Inmiddels is Christus geopenbaard en is Hij zowel hun als onze Verlosser.

Nooit was het geloof in de wet waardoor gelovigen werden gerechtvaardigd. De echte gelovigen geloofden in het Woord van God en hun geloof kwam tot uitdrukking in het onderhouden van de wet. Zij vertrouwden niet op hun werken, maar op God.

Vandaag is dat niet anders. Wie zegt dat hij is gered door genade en gered blijft door het houden van regels, onneemt het werk van Christus zijn kracht. Zie wat de Schrift zegt:

"Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft. Ik doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven." Gal. 2:20-21

En: "Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen. Want wij verwachtten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid." Gal. 5:4-5

Wij worden gewaarschuwd ons niet te wenden van de genade naar de wet, want dan vervallen wij van de genade. Wij leven dan niet in de genade van God maar in onze eigen rechtvaardigheid, Rom. 10:3 waaraan God geen welgevallen heeft.

Mijn eigen rechtvaardigheid betekent voor God niets.

"Al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed." Jes. 64:6

Maar "mijn God..... heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." Jes. 61:10

Dit komt overeen met "Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids Gods in Hem." 2Kor. 5:21

En ook met "Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid." Rom. 4:5

Wij zijn niet rechtvaardig, maar ontvangen Gods rechtvaardigheid. Wat kunnen wij doen om zo rechtvaardig als God te worden? Niets! En indien wij het toch proberen worden wij gelijk de vodden als hierboven in Jes. 64:6.

Voor altijd gered?

Het probleem met de leer "eens behouden, altijd behouden" is, dat velen denken gered te zijn terwijl zij dat niet zijn! Steeds wanneer we in de Bijbel mensen het geloof zien loslaten wordt ons gezegd dat zij geen gelovigen waren! "Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn." 1Joh. 2:19

Als een Christen afvalt, brengt God hem terug. Dat is het werk van Chris-

tus als "de goede Herder". "Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken." John 10:27-28

Wij leven in een verleidelijke wereld. Echter, wij hebben de belofte dat de zijnen Zijn stem zullen horen en niet verloren kunnen gaan. Omdat Hij hen vasthoudt.

Verleiding heeft twee oorzaken: de ene is onwetendheid, de andere is keuze. Als iemand wordt verleid door onkunde zal hij Gods stem herkennen als de waarheid wordt onderwezen. Als daarentegen iemand de leugen kiest boven de waarheid, zal hij niet terugkeren tenzij hij inziet dat zijn keuze waardeloos is. Velen belijden hun geloof om er beter van te worden. Zij willen niet de hel, zij willen de hemel! Zij willen bevrijd worden van de last van hun schuld. Wie een zware last aflegt zal een emotioneel hoogtepunt bereiken. Maar als de emotie wegzakt en men heeft zich niet werkelijk overgegeven aan Jezus Christus, de Heer en Meester, zal men terugvallen omdat men niet werkelijk Zijn eigendom is.

De zaligheid heeft vele aspecten. Maar uiteindelijk is de keuze voor genade een verlangen naar God. Een mens moet ervoor kiezen zijn eigen leven af te leggen en zich over te geven en te onderwerpen aan God.

Velen, ook kerkelijken, willen Jezus wel als Zaligmaker, maar niet als Heer. Als Meester. Zij hebben zich niet werkelijk overgegeven. Het bewijs is, dat zij worden getrokken door de wereld en die als hun meester zullen volgen. Hun trouw was altijd al aan de wereld en zij zullen daar uiteindelijk naar terugkeren. Soms blijven zij kerks, maar tegelijkertijd werelds.

Blijk van zaligheid

Bewijs van behoud vinden wij bij Johannes: "En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren. Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet; Maar zo wie Zijn Woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden; hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn. Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft." ^{1Joh. 2:3-6}

Wet en genade scheiden hier de schapen van de bokken. Wie probeert zichzelf te rechtvaardigen heeft de eeuwige opdracht zich te meten aan Gods norm. Frustratie, onzekerheid en verbittering dienen zich voortdurend aan, omdat wij nu eenmaal niet kunnen voldoen aan de door de wet gestelde standaard. Hoe kan ik wandelen als Hij? ^{1Joh. 2:6} Hoe kan ik navolger zijn van Christus? ^{Ef. 5:1} Hoe kan ik veranderd worden naar Zijn Beeld? ^{Rom. 8:29} Naar de mens is dit onmogelijk. En zij die het proberen wandelen buiten de

genade en zullen nooit de vrede kennen van een levende en lievende relatie met God. Zelfs hun goede daden zijn in Gods ogen zonde. Goede werken met zelfzuchtige motieven zijn immers geen goede werken.

Zelfrechtvaardiging is niet alleen zelfzuchtig maar bovendien geworteld in hoogmoed. God zei, dat ik mijzelf niet kan rechtvaardigen. Wie denkt Gods Woord te kunnen overtreffen is, per definitie, zondig in zijn beweegredenen. Wie daarentegen God liefheeft zal de Heere Christus navolgen, omdat het dat is wat hij of zij wil. Hij zal zich niet richten op zijn werken, maar op zijn relatie met de Heer. En dan is het die Heer, Die hem gelijkvormig maakt aan Zijn beeld en genade geeft om te wandelen zoals Hij.

Het enige wat de gelovige zou dóén is "met vrijmoedigheid toegaan" tot Hem. ^{Heb. 4:16; 10:22} En daaruit zal een verlangen worden geboren om te zijn en te wandelen als Hij. Dan zal het kind van God dorst en honger hebben naar Zijn Woord en daardoor groeien naar volwassenheid.

Het komt aan op verlangen. Wie de wereld verlangt, maar de hemel wil, weet niet wat de hemel tot hemel maakt. De hemel is geen hooggelegen vakantieoord. De hemel is een eeuwig koninkrijk, gecentreerd om een liefdesrelatie met de Heere Jezus Christus. Wie de hemel wil, maar geen gemeenschap met God, wil de hemel niet werkelijk.

Een relatie met God eist dat ik sterf voor mijzelf en leef voor Hem. "Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vast houden, door dewelke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied en godvruchtigheid. Want onze God is een verterend vuur." Heb. 12:28-29

Velen willen een koninkrijk dat henzelf past. De ware gelovige daarentegen verblijdt zich in de belofte van een koninkrijk gecentreerd om Christus, en vindt zijn vreugde in het dienen van Hem. Als ik nú weiger God te dienen terwijl ik een keus heb, waarom zou ik dan verlangen naar een plaats waar het dienen van God mijn enige optie is? Werken zijn het bewijs dat ik werkelijk een verandering van burgerschap heb ondergaan. Ik dien mijn Heer nú, omdat ik Hem liefheb en ben vereerd om te worden gebruikt in Zijn tegenwoordige werk. Wie God niet liefheeft en geen blijdschap beleeft aan Zijn dienst zou zijn leven moeten onderzoeken om te zien of hij werkelijk Hem toebehoort.

Degenen die "afvallen van het geloof" hebben het geloof verloren in hún god. Niet ónze God. Wellicht nóémen zij hem de God van de Bijbel, maar zij hebben hem gemaakt naar hun eigen beeld, in plaats van zich te laten veranderen naar Zijn Beeld. Wellicht geloven zij in Jezus, maar zij hebben zich nooit aan Hem onderworpen. Wie Hem toebehoort zal zich niet afwenden zonder een verlangen tot terugkeer.

De bekende vraag luidt: Als iemand ooit een christen was en hij wordt een atheïst, verliest hij dan zijn zaligheid? Het antwoord is: "Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren. Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een ieder, die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijn broeder niet liefheeft." 1Joh. 3:9-10

Kan een kind van God ongelovig worden? Nee, niet volgens de Schrift. Maar een godsdienstig iemand kan dat. Iemand die zich christen noemt kan dat. Maar iemand waarin de Heilige Geest woont kan dat niet. Althans niet voor lang. Men kan ontmoedigd worden en "afhaken", maar de inwonende Geest, Christus Zelf, zal Zijn werk doen en hem bewerken tot hij terugkeert.

"Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven; Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen; Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelf niet verloochenen." 2Tim. 2:11-13

De sleutel is hier "indien wij met Hem gestorven zijn." Wie afvalt van het geloof is nooit aan zichzelf gestorven. De vraag betreft de zinsnede "Hij zal ons ook verloochenen". Wat is het precies dat hij met betrekking tot ons ver-

loochent? Is het ons behoud, onze zaligheid? Dat kan moeilijk, omdat vervolgens gezegd wordt dat Hij trouw blijft aan de trouwelozen die met Hem gestorven zijn. Denk eraan dat Petrus de Heere Jezus drie maal verloochende en nadien hersteld werd om alsnog te worden tot rots (petra) van de Gemeente.

"Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen" ^{vers 12} is blijkbaar eigenlijk een parentese, waarin wordt gezegd dat als wij Hem verloochenen door te weigeren Hem als Heer en Meester te erkennen in de praktijk van ons leven, Hij ook ons in de praktijk niet zal erkennen als Zijn dienstknechten die van Hem afhankelijk zijn!

Ook de woorden van de Heiland Zelf werpen licht op deze kwestie. "Niet ieder, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!" ^{Mat. 7:21-23}

Zij noemden Hem weliswaar Heer, maar ontzegden Hem Zijn rechtmatige positie als Meester. Als zij voor Hem staan zal Hij ontkennen dat zij

de Zijnen zijn. Ondanks hun werken zal Hij hen "werkers der ongerechtigheid" noemen en hen oordelen als ongelovigen.

Alles bij elkaar belooft de Bijbel ons zekerheid. Als wij ontrouw worden blijft Hij getrouw. Hij zal ons niet toelaten terug te keren in de positie van ongelovig en onverlost.

Wie is verlost?

Dat is de werkelijke kwestie.

Het bewijs van verlossing is dat men wordt veranderd naar het beeld van Gods Zoon. Het bewijs dat men Hem niet toebehoort is dat men afhaakt.

En daartussenin bevinden zich de velen die een hart hebben voor de wereld en religieus zijn, zonder een hart te hebben voor God. Dit zijn de lauwen, die zich veilig wanen; maar God zal ze uit Zijn mond spuwen. ^{Op. 3:15-16}

Anderen zijn als "de verloren zoon". Zij zijn ontrouw en worden verleid, maar hun hart behoort aan hun Heer en dus keren zij uiteindelijk terug. En zo weet uiteindelijk God alleen wat iemands geestelijke positie is. Van buiten kunnen wij iemands zaligheid niet beoordelen. Wij kunnen handel, wandel en woorden beoordelen, maar alleen God kent het hart. ^{1Sam. 16:7}

Wij kunnen alleen onze eigen levens onderzoeken en oordelen aan de hand van het Woord der Waarheid. ^{1Kor. 11:28-32}

Ieder van ons moet zich aan Hem overgeven óf kiezen voor de wereld. ^{Mat. 6:24}

En die twee gaan niet samen.

De bevrijdende lach

door Dr. J. C. Metcalfe (ca. 1960?)

(De oorspronkelijke titel van dit artikel: "The saving grace of humor", zou eigenlijk vertaald moeten worden als "de zaligmakende genade van humor". "Saving grace" is immers ontleend aan Tit. 2:11: "Want de *zaligmakende genade* Gods is verschenen aan alle mensen." Maar aangezien de engelse uitdrukking veel minder hoogdravend is dan de nederlandse, hebben wij toch maar gekozen voor een eenvoudiger titel. Tenslotte is zaligmaking redding, en daarmee bevrijding. A.K.H.)

"Leer te lachen," is het advies van een oude schrijver. "Een gulle lach is beter dan medicijn." En als de geduchte oude puritein John Milton schrijft: "Vaak worden belangrijke zaken krachtiger en beter beslist met scherts dan met ernstige zorg," begint men wellicht te ontdekken dat er een dosis door God gegeven gezondheid zit achter onze (naar het oordeel van sommigen) onbetamelijke titel.

Ik wil beginnen met een passage uit het artikel: "Het gebruik en misbruik van humor", geschreven door een man, van wie ik hoorde dat hij, mijns inziens terecht, beschreven werd als een "moderne man Gods", nl. wijlen Dr. A. W. Tozer.

"Weinig dingen zijn zo bruikbaar in het christelijke leven als een goedaardig gebruik van humor, en weinig din-

gen zijn zo dodelijk als een losgeslagen gevoel voor humor..... Toen God ons maakte, sloot Hij daarbij een gevoel voor humor in, als een ingebouwde eigenschap, en een normaal menselijk wezen zal dit geschenk op zijn minst tot op bepaalde hoogte bezitten..... Dictators en fanatici hebben geen gevoel voor humor..... De religieuze fanaticus zal situaties, die zo komisch zijn dat ze normale mensen tot een niet te stuiten hilariteit dwingen, totaal niet amusant vinden. Deze blinde vlek in zijn persoonlijkheid weerhoudt hem ervan om te zien hoe verworpen zijn eigen leven en overtuigingen zijn. En naar de mate van zijn blindheid voor het ongerijmde is hij abnormaal. Hij is niet zoals God hem had bedoeld."

Deze "ingebouwde eigenschap" komt algemeen voor bij normale mensen.

Zoals Joseph Addison schreef: "Als wij onze wijsgeren mogen geloven, wordt de mens onderscheiden van alle andere schepselen door het vermogen tot lachen."

Omdat dit zo is, werd het gevoel voor humor, net als ieder ander menselijk vermogen, besmet en verdorven bij de zondeval, die 's mensen verwijdering van God veroorzaakte, maar wordt het teruggewonnen en hersteld in het nieuwe leven dat wordt geschonken door de vereniging met Christus in Zijn dood en opstanding.

Vanwege dit feit kon Rev. J. Russel Howden aan de theoloog en christelijk leider Dr. W. H. Griffith Thomas, op de volgende wijze de laatste eer bewijzen: "Zoals veel mensen die in intieme gemeenschap met Hun Heer hebben geleefd, was hij vol pret en goedaardige humor. Zijn aanwezigheid in huis was een zegen."

Deze koppeling van kennis van God aan "goedaardige humor" manifesteert zichzelf in een gezond harmonieus Christelijk leven.

Helaas is het zo dat, waar wij oprechte spiritualiteit, geestigheid, missen, we onszelf veel te serieus nemen, ons nooit ontspannen en onszelf zijn. Op deze wijze worden wij ontvankelijk voor druk van buiten, hetgeen weer de mogelijkheid, of zelfs zekerheid vergroot, dat onze gezondheid wordt afgebroken en we ongeschikt worden voor nuttig leven en dienst. We worden gespannen en krijgen een naar binnen gerichte blik. En als we toegeven aan de lach is het geforceerd, kin-

derachtig, of zelfs hysterisch. Dat betekent dat we niet normaal zijn: de bevrijdende lach (de zaligmakende genade van humor) ontbreekt!

G. K. Chesterton was ervan overtuigd dat een mens "om zichzelf moet kunnen lachen, de draak met zichzelf steken, plezier hebben in zijn eigen bespottelijkheid." Hij wees erop dat dit "een uitstekende manier is om mentale gezondheid te testen".

Zou het kunnen dat deze zelfde gedachte ligt achter de waarschuwing van de apostel aan de gelovigen: "Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een ieder, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God een ieder de mate des geloofs gedeeld heeft." Rom. 12:3

Zoals Dr. Tozer uitlegt: geen enkele dictator - nationaal, zakelijk, thuis of in de kerk - tolereert te worden uitgelachen, noch durven wij lachen om een navelstarende, in zichzelf gekeerde, fanaticus. Misschien is dat de reden dat een oude gelovige mij waarschuwde toen ik een zeer jonge christen was: "Mijn beste, word nooit overgeestelijk!"

Een ongepast gevoel van eigen belangrijkheid is een teken van gevaar en wij hebben de bevrijdende werking van humor nodig om ons te bevrijden van deze gevaarlijke list van de duivel.

Er zijn een aantal verzen in het boek Spreuken, die tonen wat een zegen de kracht van "goedmoedige humor" kan

zijn in ons leven. "Een vrolijk hart zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen." Spr. 15:13

God werkt in het hart van de mens; en in een nederig, gelovig hart bloeit de gloed en heerlijkheid van gezonde christelijke beleving. In het Hebreuws staat hier eigenlijk "een goed hart" en "vrolijk" betekent hier eenvoudigweg "blij".

Een mens wiens hart is gereinigd door het bloed van Christus, en waar de Heilige Geest Zijn inwoning heeft gemaakt, kijkt naar het leven met een ongeforceerde vrolijkheid, die in zichzelf aantrekkelijk is.

Aan de andere kant toont de mens met een zwaarmoedig hart, dat belast is met zonde, twijfels, en angsten, een saai levenloos aangezicht aan anderen. Hij verspreidt ver om zich heen een gevoel van topperige spanning, dat iedereen aantast met wie hij in contact komt.

Een schitterend voorbeeld van "een vrolijk hart" wordt ons geboden in een passage geschreven door Catherine Carwell over John Buchan, Lord Tweedsmuir: "Gelijkmatigheid leek de kern te zijn van de vrolijkheid die hij uitstraalde. Deze vrolijkheid kon noch luidruchtig noch bitter noch onfatsoenlijk worden, noch verdorren. Het klaterde als een kunstig beheerste fontein, met als doel een betrouwbare groene zoom rond zijn oever te scheppen. Niemand kon zich voorstellen dat de man, onder welke omstandigheden dan ook, zenuwachtig of

somber, kortaangebonden of buitensporig vrolijk zou worden. Hij was geen grensoverschrijder. Maar toen ik hem voor het eerst van zeer nabij meemaakte ontbrak het hem zeker niet aan spontaniteit. Wat was toch zijn geheim?"

In hetzelfde hoofdstuk van Spreuken wordt ons een ander aspect van vreugde van het hart geboden, die het hele leven doet oplichten: "Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk hart is een gedurige maaltijd." Spr. 15:15 Het is interessant om hier op te merken dat Chamber's English Dictionary zegt dat humor "een gemoedstoestand is van een 'goed' en 'slecht' humeur (omdat gedacht werd dat humor afhangt van het humeur van een wezen). Een goed humeur gaat op in een speelse verbeeldingskracht, terwijl een slecht humeur een donkere schaduw werpt op alles."

Nood of lijden zijn niet noodzakelijk de oorzaak van droefenis. Het is de innerlijke instelling die de sleutel is tot de situatie. Een "vrolijk hart" dat geleerd heeft zich te verblijden in God, en de juiste waarden en normen hanteert, dekt zijn tafel onder alle omstandigheden met een feestmaal van goede dingen.

Maurice Whitlow bevestigt dit met de volgende gebeurtenis, die hij optekende over de kerkelijk leider Taylor Smith: "Uiteraard maakte hij overal zijn grapjes. Op een dag zat hij grinnikend aan het ontbijt in het huis van de voorganger in Keswick. Hij kwam

van de ochtendbidstond vandaan, waar een vrome dame, blijkbaar bezorgd over de manier waarop Taylor Smith enkele weken eerder was aanvaard door één of andere onorthodoxe kerk, bad voor de verwijdering van deze 'moderne bisschop'. De leider van de bidstond had toen haastig een koortje aangekondigd, maar onvoldoende tijd genomen om de tekst van het gekozen lied te lezen. Taylor Smith vertelde aan de aanwezigen aan de ontbijttafel dat de hele goeemeente toen uit volle borst begon te zingen: "Ik geloof dat God gebeden verhoort." Ik kan me voorstellen dat sommige actieve christelijke werkers niet geamuseerd zouden zijn geweest over de geïmpliceerde kritiek in het gebed van deze dame, en zelfs zouden vermoeden dat zo 'n koortje bewust was gekozen. Hoe moeizaam wordt het leven van de mens die belangrijk is in zijn eigen ogen! De bisschop echter, zat aan een voortdurend feestmaal, aangereikt door de bevrijdende werking van humor.

We willen nog een andere tekst uit Spreuken opslaan: "Een blij hart zal een medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdrogen." Spr. 17:22

Wat een contrast zien we hier! Enerzijds is er een groeiende aantrekkelijke gezondheid, anderzijds een ongezone koortsige ziekte.

Dat doet me denken aan het verhaal van de jonge zendeling, die, overvallen door gevoelens van desillusie en

ontmoediging, zoals zo vaak een jonge arbeider in een vreemd land overvalt, werd overspoeld door zelfmedelijden. In haar nood schreef ze een lange brief aan Amy Carmichael, waarin ze uitgebreid haar hart uitstortte. Na verloop van tijd ontving ze een Ansichtkaart terug waarop stond: "Lieverd, lees Punch. Amy" - een advies dat voor een Engelse lezer veelzeggend is. ("Punch" is een Engels satirisch tijdschrift. Red.) In haar wijsheid begreep Miss Carmichael dat het beste medicijn dat ze kon toedienen aan deze lijder aan pijnlijke navelstaarderij, tegengif was, nl. wat gezonde lach. Ik heb me vaak afgevraagd wat de reactie van de jonge zendeling was en of ze deze wijze raad in de geest waarin het bedoeld was heeft aanvaard! Hoe dan ook, dit is een beproefde methode om een "ziek humeur" van zijn kracht te beroven en een effectieve verlichting te brengen, die gezondheid van denken en een krachtige geest kan herstellen.

Humor is veel meer dan een grapje kunnen maken. Het is een gemoedstoestand van het hart, die zich verspreidt tot in ieder aspect van het leven. Te kunnen lachen om jezelf is een prestatie die voortkomt uit een nederige geest, en die de bekoorlijkheid van het karakter vermeerderd.

We kunnen nog verder gaan en stellen dat het essentieel is voor een ieder die verantwoordelijkheid draagt in christelijke arbeid.

Ik ontdekte kort geleden deze opsomming van het karakter van de grote

zendeling Mary Slessor: "Ze was jong tot het einde; jeugdig in haar enthousiasme, haar medeleven, haar toemolozende energie, haar nooit begevende gevoel voor humor, haar gave van gevatheid, haar vermogen om zaken raak - zelfs scherp - te typeren. Een bezoek aan haar was, om één van haar eigen uitspraken te gebruiken, 'als een koele bries voor een vermoeid lijf', en in West Afrika betekent dat onvergelykbaar meer dan dat het thuis kan betekenen."

De bevrijdende lach en haar gevoel voor humor hield haar fris en bruikbaar tot het einde, in de meest moeilijke omstandigheden.

De bron van deze zuivere, verlossende genade is Christus Zelf. In één van zijn lezingen aan zijn studenten gaf C. H. Spurgeon dit gezonde advies:

"Het is een zeer algemene vergissing om te denken dat een droefgeestige gelaatsuitdrukking een bewijs zou zijn van een invoelend hart. Ik adviseer blijmoedigheid aan allen die zielen willen winnen; niet lichtzinnigheid en gebazel, maar een hartelijke, blijde geest. Er worden meer vliegen gevangen met honing dan met azijn, en er zullen meer zielen tot de hemel worden geleid door een mens die de hemel in zijn gezicht draagt dan door één die het uiterlijk van Tartarus (het dodenrijk. Red) heeft."

Een prachtig voorbeeld van Gods genadige handelingen met Zijn volk wordt gegeven in 2Kron 7:10. "Doch op den drie en twintigsten dag der zende

maand liet hij het volk gaan tot hun hutten, blijde en goedsmoeds over het goede, dat de HEERE aan David en Salomo en Zijn volk Israël gedaan had." God had de offers die namens de vergadering werden opgeofferd aanvaard, had geantwoord door vuur. En opperste vreugde en blijheid heerste. Zo is het altijd waar God wordt verheerlijkt in Zijn rechtmatige plaats in onze levens. Zelfs temidden van ontberingen en tegenstand kon Paulus zeggen: "Als droevig zijnde, doch altijd blijde," ^{2Kor. 6:10} met een innerlijke kracht die niet kon worden gedooft. Maar ongehoorzaamheid en afvalligheid worden onvermijdelijk gevolgd door het afnemen van deze innerlijke vreugde en het verlies van de bevrijdende werking van lach en humor.

Drie passages in de profetieën van Jeremia tonen dit met verrassende duidelijkheid.

Jeremia 7 - een hoofdstuk dat waarschuwt tegen de zonde van afgoderij - eindigt in vers 34 met de woorden: "En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten van Jeruzalem doen ophouden de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid; want het land zal tot een verwoesting worden."

Zelfs de onschuldige vrolijkheid van prille liefde zou worden weggenomen, zoals ook heden ten dage veel jonge mensen vaak bedroevend onnatuurlijk zijn, waarbij bruisende spontane vreugde en humor zijn vervangen door luidruchtige braspartijen en vunzige spotternij.

Sprekend over het Joodse bruiloftsfeest van die dagen zegt de Cambridge Bible for Schools and Colleges het volgende: "Het bruiloftsfeest..... duurde meestal zeven dagen, in opperste vreugde..... Zingen, muziek maken en dansen, vrolijke raadsels, en gevatte kwinkslagen amuseerden het gezelschap avond aan avond, terwijl het feest maar voortduurde."

Is het niet veelzeggend dat het eerste wonder van de Heiland Zelf was om de feestvreugde van een dergelijk bruiloftsfeest te verhogen? ^{Joh. 2:1-11}

Maar waar de aanwezigheid en zegen van God worden teruggetrokken vanwege afvalligheid, wordt intense ellende - wellicht overdekt door een laagje frivoliteit - de heersende gezindheid. Daarmee wordt één van Gods kostbare geschenken aan de mens verspeeld.

Dezelfde waarschuwing wordt gegeven in Jeremia 16:9: "Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal van deze plaats, voor ulieder ogen en in ulieder dagen, doen ophouden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid."

En opnieuw in Jeremia 25 waar we de profetie vinden over de verovering van Jeruzalem door Nebukadnezar en het wegvoeren van het volk in ballingschap. Vers 10 verklaart: "En Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de stem de vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, het geluid der molens en het licht der lamp."

Wat een tafereel van blijde tevredenheid schilderen deze verscheidene uitdrukkingen. En dan te zien hoe ze worden weggenomen wanneer men zich afkeert van God!

De bevrijdende humor en de vreugde van een gereinigd hart ontbreken, en de duisternis van slavernij en angst overheerst.

Wat een vergelijkingen worden naar voren gebracht in het verhaal van de twee zonen in Lukas 15:11-32! Stelt u zich de ellende van de jongere zoon eens voor, die ervoor koos om "zijn eigen weg" te gaan, een hectisch, oppervlakkig leven leidend in een ver land en alles verliezend. Bezie dan de vreugde die volgt op zijn terugkeer bij zijn vader: "Laat ons eten en vrolijk zijn; want deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden; en hij was verloren en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn." ^{vs 23-24}

Deze vrolijkheid wordt gedeeld door de Hemel zelf: "Alzo, zeg Ik ulieden, is er blijdschap voor de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert." ^{vs 10}

Bezie nu de oudere zoon, zijn eigen-dunk, zijn gekrenktheid, zijn humorloze hatelijkheid ten koste van zijn broer. In de praktijk sluit dit voor hem alle blijdschap buiten, hem achterlatend als slachtoffer vol zelfbeklag en bitterheid. Hij toont een totale afwezigheid van de bevrijdende werking van humor.

Onze gevallen menselijke natuur is in staat om alle door God aan mensen gegeven geschenken te ruïneren, ze te

misbruiken voor de laagste doeleinden en ze te maken tot "wapenen (gereedschappen) der ongerechtigheid".
Rom. 6:13 Dit is ook waar wat betreft de gave van humor. Eén van de meest algemene misbruiken ervan is de gewoonte om te grappen over vunzige onderwerpen.

Er is een gedeelte in het Nieuwe Testament Ef. 5:1-5 dat vaak gebruikt is om elke vorm van humor uit te sluiten. "Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen; En wandelt in de liefde, gelijkewijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelfen voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekenden reuk. Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid, laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkewijs het de heiligen betaamt, Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veelmeer dankzegging. Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God."

C. H. Moule bekomentarieert het gebruik van het woord "gekkernij" (in de Statenvertaling) als volgt: "Uit de context blijkt, dat het hier gaat om immorele grappen, zoals dat wat de meest briljante bladzijden van heidense literatuur bezoedelt, om maar niet te spreken over zogenoemde christelijke literatuur, en wat zo diep doorgedrongen is in alle lagen en kringen van de tegenwoordige maatschappij. Het moet erg in de mode

zijn geweest in Efeze. Dit gedeelte gaat dan ook niet over het bedrijven van humor en gevatheid in het algemeen. Dat is niet verboden in de Schrift. En voorzover het resulteert in kloekheid, blijheid, of liefhebbende humor, kan het in volkomen harmonie zijn met de nauwgezette deugdzaamheid van het Evangelie. Maar om dat te blijven, moet het wel in het oog worden gehouden."

Oprechte humor is altijd zuiver. Zijn bron is een gereinigd hart dat in vrede leeft met God. In zichzelf is humor een bron van vreugdevolle blijdschap die het leven verfraait en het raakt allen in zijn omgeving met zijn gezonde uitwerking.

Een andere vervalsing van ware humor wordt gevonden in gevatheid die vergiftigd is door onvriendelijkheid. Honend gelach getint met bitterheid is zeer beschadigend. Een typisch voorbeeld hiervan vinden we in Mattheüs 9:24. Als de Heere Jezus het huis van Jairus binnengaat, en verklaart dat het kleine meisje "slaapt", "belachten" de ingehuurde rouwklaegers Hem. Uithalen van grof gelach waren Zijn deel.

Psalm 22 - de Psalm van het kruis - geeft ons een ander voorbeeld van dezelfde beschamende karikatuur van humor: "Maar ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen, en veracht van het volk. Allen, die mij zien, bspotten mij; zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, zeggende: Hij heeft het op den HEERE gewenteld, dat

Hij hem nu uithelpe, dat Hij hem redde, dewijl Hij lust aan hem heeft." ^{Vs. 7-9} Deze geraffineerde wreedheid die gebruikt werd tegen de Heiland zelf, heeft vele jonge mensen tot zonde gedreven en is zelfs gebruikt om onbeschrijfelijk lijden toe te voegen aan hen die fysieke martelingen ondergaan.

Een verslag van zulke (of deze zogenaamde) gevatheid, waarover de verraders in de rechtbank hartelijk gelachen zullen hebben, wordt gegeven bij de "rechtszaak" van Richard Baxter voor de beruchte rechter Jeffries:

"Toen Baxter met zijn verdediging begon, snoerde Jeffries hem meteen de mond door te schreeuwen: 'Richard, Richard, denkt gij dat wij u de rechtbank willen horen vergiftigen? Richard, gij zijt een oude kerel en oude schurk. Gij hebt boeken geschreven voldoende om een kar te vullen, ieder ervan met een opruiend karakter of liever: barstensvol vuilnis. Ware gij met de zweep veertig jaar geleden van het schrijven weerhouden, was dat een blijde zaak geweest. Gij preteendeert een prediker van het Evangelie van vrede te zijn, en gij staat al met één voet in het graf. Het wordt hoog tijd dat gij bedenkt hoe gij van uw leven rekenschap zult afleggen. Als ik u aan uw lot overlaat, weet ik dat gij door zult gaan op dezelfde voet, maar bij de genade Gods: ik zal voor u zorgen. Ik weet dat u een grote groep achter u heeft staan. En ik weet dat velen van deze broederschap in de coulissen staan toe te kijken wat er zal komen van de machtige duif, maar bij

de genade van God Almachtig zeg ik u: ik zal u allen verpletteren! Wel dan, wat heeft u voor uzelf te zeggen, gij oude schurk? Spreek toch!"

Dit is de "gevatheid" van de kat die speelt met een muis, terwijl het zijn hatelijke tirades uitstort over de hulpeloze. Het is verwant aan de volgende schijnvertoning van gerechtigheid: "En Herodes met zijn krijgslieden Hem veracht en bespot hebbende, deed Hem een blinkend kleed aan, en zond Hem weder tot Pilatus." ^{Luk. 23:11}

Deze "gevatheid" kan de vorm aannemen van een subtile toespeling die munt slaat uit de zwakheid van een ander en de oorzaak is van het type vrolijkheid beschreven door de Prediker: "Want gelijk het geluid der doornen onder een pot is, alzo is het lachen eens zots...." ^{Pred. 7:6}

Het kan ook de vorm aannemen van de verachtelijke beschimping van de lafaard, die tijdelijk de macht heeft om de woede van de menigte op te wekken tegen het slachtoffer. Beiden zijn duivelse karikaturen van een goedgunstig geschenk, dat God bedoeld had voor de mens om het leven schoonheid te geven.

Ware humor is nooit bitter, en brengt de ander nooit schade toe. Rudyard Kipling lijkt onze diepe behoefte te raken in zijn gebed:

"Leer ons genieten van simpele dingen
Vreugden die uit zoete bronnen springen
Echte vergeving, oprecht en bedaard
En liefde voor allen op deze aard."

Het boek Genesis biedt ons een opvallend contrast tussen twee soorten lachen: lachen om het ongelooflijke en lachen vanwege de vreugde van het ervaren van Gods kracht.

In Genesis 17:15-17 lezen wij: "Nog zeide God tot Abraham: Gij zult de naam van uw huisvrouw Saraï, niet Saraï noemen; maar haar naam zal zijn Sara. Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal: koningen der volken zullen uit haar worden! Toen viel Abraham op zijn aangezicht, en hij lachte....."

Dit was gelach om het ongelooflijke! Voorzover Abraham kon zien strookte zo'n belofte helemaal niet met de feiten zoals hij ze kende. De belofte leek belachelijk.

Sla nu om naar hoofdstuk 18 waar we in de verzen 9-12 lezen dat de goddelijke bezoekers met Abraham spreken en zeggen: "Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben! En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter Hem was..... Zo lachte Sara bij zichzelf....."

Zulk een belofte, uitgesproken op dit tijdstip in haar leven leek absurd. Dit werd vast en zeker slechts als een grap gezien, waar zij en haar man samen om konden lachen nadat de vreemdelingen waren vertrokken.

Laten we nu omslaan naar hoofdstuk 21. "En de HEERE bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de HEERE deed aan Sara gelijk als Hij gesproken had. En Sara werd bevrucht, en baarde

Abraham een zoon in zijn ouderdom, ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had..... En Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al die het hoort, zal met mij lachen." ^{vs 1, 2 en 6}

Nu is het lachen om het ongelooflijke veranderd in de aanstekelijke vreugde van iemand, die iets heeft geleerd over de grootheid van God.

Het is zoals het lachen in Psalm 126: "Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die dromen. Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft grote dingen aan dezen gedaan. De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd." ^{vs 1-3}

"Wij moeten," zegt Maarten Luther, "vurig streven om deze gewoonte te leren, of op zijn minst om daar enige kennis over te verkrijgen, en we moeten onszelf oprichten met deze overweging, namelijk dat het Evangelie niets anders is dan gelach en vreugde."

John Bunyan erkende dit en introduceerde een dans na de vernietiging van Wanhoop waarbij Dhr. Weifelaar danste met Juffrouw Erg-Bang, terwijl Christiana en Genade voor de muziek zorgden. "Het is waar dat hij niet kon dansen zonder krukken, maar ik zeg u, hij danste uitstekend. En het meisje moest geprezen worden, want ze beantwoordde aan de muziek op wonderschone wijze!"

"Is dit," vraagt zijn biograaf, "het sombere fanatisme van een vrome Puritein?" Nee! Het is de bevrijdende werking van humor die opwelt in het hart van een man, die, ondanks dat hij schreef vanuit een gevangenis, God kende en leefde in hechte gemeenschap met Hem, en het leven bezag in het heldere licht van een wijs hart.

Een eenvoudig vertrouwen in de Heiland is van grotere waarde dan welke hoeveelheid kennis dan ook en toont de rijkdom van blijdschap aan degenen die toekijken.

In de memoires van de eigenaardige figuur Billy Bray wordt ons verteld: "Billy was nadrukkelijk een blijmoedig Christen. Hij verblijdde zich in de Heer te allen tijde. Zijn vriend dhr. Haslam ondervroeg hem eens over het geheim achter zijn bestendige blijdschap, een vergelijking trekkend met zijn eigen ervaring. Hij was, zo zei hij, niet altijd op de bergtop, zijn vooruitzichten werden soms overschaduwd, zijn angsten hadden soms de overhand boven zijn geloof. Daarom wilde hij weten hoe het toch kon zijn dat Billy het zoveel beter deed dan hij. Billy antwoordde hem zeggende dat "wij dwaas moeten worden om Christus' wil" en dat christenen zoals dhr. Haslam, die zoveel "boekenwijsheid" hadden, in het nadeel waren vergeleken met anderen, omdat ze zoveel moesten ont-leren. "Want, weet u," voegde Billy er aan toe, "sommigen van ons zijn in de eerste plaats dwaas."

Door zijn komische antwoord heen schitterde de eenvoud van een blij-

moedige humor die gekoppeld werd aan een gepassioneerde liefde voor de Heiland, die zoveel voor hem had gedaan.

Waarachtig spiritueel leven gaat altijd onbewust, net als het dagelijkse leven. Wij staan niet 's morgens op en zeggen tegen onszelf: "Ik moet niet vergeten te ademen vandaag, want anders ga ik dood." Op dezelfde wijze wordt ons leven, als het "verborgen is met Christus in God", ^{Kol.3:3} niet geleefd door eigen inspanning. Het is zo natuurlijk als ademen en door de bevrijdende werking van humor is het een natuurlijk bestanddeel van een gezond mens in Christus.

Om met Henry Ward te spreken: "Als er wat cynische mensen bij waren geweest toen God het menselijke verstand schiep, zouden ze, toen God Geloof oppakte, gezegd hebben 'Doe dat er in', en toen Hij Geweten oppakte gezegd hebben 'Doe dat er in', en toen Hij Angst oppakte gezegd hebben 'Doe dat er in', maar toen Hij Vrolijkheid oppakte, zouden ze Zijn arm aange-roerd hebben en gezegd hebben 'Doe dat er niet in!' Gelukkig waren zulke mensen niet de adviseurs van God. Vrolijkheid zit in het verstand ingebakken, en je kunt het niet verwijderen. Het is de gezegende geest die God in het verstand heeft geplaatst, om het verstand te kunnen afstoffen, om de donkere plekjes te verlevendigen en om zelfheiliging als een boze geest de achterdeur uit te kunnen drijven. Het is net zo waardevol en op zijn plaats als het geweten of eerbied. Bid-

den kan net zo min worden vervangen door glimlachen, als glimlachen door bidden."

Velen die bang zijn voor humor, zijn dat voornamelijk omdat ze vooralsnog niet verlost zijn van de ketterij van goede werken en daardoor zich niet kunnen veroorloven om zichzelf te zijn.

Wat een oneindige opluchting is het om te weten dat we niets kunnen doen om onszelf verdienstelijk te maken voor God, maar ons mogen verblijden in een Heiland die alles voor ons heeft gedaan, zodat we aanvaard zouden worden in Hem. Hij Zelf is, door Zijn Geest, bereid de taak op zich te nemen om onze levens te herstellen. Wat is het fijn om onszelf op gezonde wijze te kunnen uitlachen, en te kunnen lachen om het ridicule figuur dat we slaan als we uit alle macht proberen om goede christenen te zijn.

Het is toch zo dat onze pogingen om een christelijk leven te leiden vaak bespottelijk zijn?

Heeft u zich zoals ik ooit afgevraagd of er niet minstens een glimpje humor zit achter de vraag: "Wie toch van u kan met bezorgd te zijn een el tot zijn lengte toedoen?" Mat. 6:27

Stelt u zich een rij zittende mannen voor, die al hun mentale krachten bundelen om te pogen iets aan hun lengte toe te doen! Geeft dit niet precies aan wat een onzinnigheid het is om te denken dat het door onze eigen werken komt dat we toenemen opwassen in genade?

De leliën des velds worden gekleed met een schoonheid die Gods werk is. En ook wij zijn koninklijk gekleed. "Christus Jezus" is onze "wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing." 1Kor. 1:30

Hebben we niet de zaligmakende genade van humor nodig om met blijdschap en zelfs met een scheef glimlachje onze eigen hulpeloosheid te erkennen en daarmee iets te kunnen leren van de "onnaspeurlijke rijkdom van Christus"? Ef. 3:8

Ik was verrukt om de memoires van Charles Simeon te lezen, van wie de predikant op zijn begrafenis zei: "Als mens en als christen leefde hij zeer tot heerlijkheid van Christus Zijn Heer en stierf hij in Zijn vrede." Het ging hier om een man met één doel, met stemmige en ernstige toewijding aan de dienst aan God. En in zijn memoires ontdekte ik een paragraaf die de spontane opwelling van humor toonde.

Een vriend had hem gecompimenteerd met zijn krachtige en duidelijke handschrift, waarop zijn antwoord was: "De bisschop van..... schrijft me soms, maar mijn pogingen om zijn brieven te ontcijferen zijn vergeefs. Op een dag zei ik tegen hem, 'U hebt voor mij nieuwe betekenis gegeven aan de tekst: 'Zucht niet tegen elkander, broeders'. Wat wordt er toch bedoeld met 'zuchten tegen elkander'? Ik geloof dat het woord vertaald moet worden met 'mopperen', of dat het misschien zelfs 'brommen' betekent. Ik pak uw brief op, ik probeer een zin te lezen, ik word verslagen, ik probeer

het wederom, ik brom. Ik werp de brief neer en mijn gevoelens zijn een mengeling van teleurstelling, ergernis en wanhoop."

Toen zei de vriend: "Het was onmogelijk om niet hartelijk te lachen om het hele verhaal. En zelfs een klein meisje had grote pret om de treurige uitdrukking en het goed gespeelde gebrom van de verteller. Maar de serieuze gedachtengang van het gesprek werd niet lang onderbroken." Zowel de humor, als de ernst waren spontaan. Het één werd in balans gehouden door het andere, in deze zeer gerespecteerde christelijke persoonlijkheid.

Wederom vinden we dezelfde reddende werking van humor in de biografie van D. E. Hoste, die het werk van J. Hudson Taylor overnam en zo trouw en uitstekend grote verantwoordelijkheid droeg als algemeen directeur van The China Inland Mission.

"Het is misschien verwonderlijk dat naast zijn deugdzaamheid D. E. Hoste's bijzondere ondeugende humor de diepste indruk naliet bij degenen die hem kenden..... Op een mistige dag tijdens zijn verblijf in een vakantiehuis van de missie in het vakantieoord in de heuvels van Kaling, vroeg hij nogal ernstig, na het ochtendgebed, om onder vier ogen te mogen spreken met de gastheer en -vrouw. Iedereen verliet haastig het vertrek, waarna D. E. Hoste het echtpaar vroeg: "Denkt u niet dat we hier genoeg van hebben? Ik denk werkelijk

dat het aan u is, om beter uw best te doen voor ons!" Zijn gastvrouw keek verward en bezorgd. Wat was er aan de hand? Wat bedoelde hij? Verstokte plaaggeest die hij was, genoot hij van hun vragende blikken en gaf niet direct een verklaring voor zijn opmerking. Het leek erop dat hij echt ontevreden was over hun bediening. "Welnu," zei hij eindelijk, "we hebben deze mist hier nu al drie dagen!" "Oh, meneer Hoste!" riep de vrouw uit, opgelucht dat er niets aan de hand was, terwijl haar man slechts glimlachte. Nog genietend van zijn grappige glimlachte D. E. Hoste ook. Maar voordat hij zich omdraaide, zei hij zachtjes: "Dit is niet erger dan wat ik naar mijn hoofd geslingerd krijg. Ik krijg vaak de schuld van dingen die ik net zo min kan verhelpen als u deze mist."

Lasten worden vaak enorm verlicht als we ons gevoel voor humor laten functioneren. Als onze kijk op de dingen in kalme balans is, verlicht dat de spanning die altijd op een leider rust.

Het is overigens altijd wijs om de raadgever te vragen of hij zijn eigen raad ter harte neemt. U hebt dan ook het volste recht om te vragen wat deze schrijver weet van humor.

Ik heb gezien dat lachen barrières neerhaalt. Bij één gelegenheid, tijdens het eerste deel van een conferentie waar ik sprak, gebeurde er iets dat zo bespottelijk was, dat het onmogelijk was om niet hartelijk te lachen. Na de lezing kwam er een dame naar me toe die me vertelde dat zij enorm

was geholpen, doordat ze tot haar verbazing had gezien dat wij op het podium menselijk genoeg waren om te lachen. Dit had tot gevolg dat ze met nauwgezette aandacht en sympathie had geluisterd naar de boodschap waarin getracht werd de Heiland te verheerlijken.

Wij weten allemaal hoe moeizaam kerkelijke of bestuurlijke vergaderingen kunnen zijn, en hoe snel wrevel en bitterheid kunnen worden opgewekt. Ik heb gezien hoe bij zulke gelegenheden stille humor de storm heeft doen bedaren en zelfs een nieuwe saamhorigheid en doelbewustheid heeft weten te scheppen. Een reizend bestaan heeft zo zijn zorgen en verontrustende momenten, maar ook hier geldt: de kunst om de humor van zulke situaties in te zien, verandert ze totaal. In persoonlijke contacten lijkt het erop dat sommige mensen extra gevoelig zijn voor een beetje humor, gecombineerd met een doelbewuste ernst.

Maar boven alles heb ik ervaren dat als ik wel eens toegaf aan wat C. H. Spurgeon ooit "de aanvallen van flauwte van de prediker" noemde en de klamme mist van zelfmedelijden over mij kroop als er iets was misgegaan, of een wijze vriend me op mijn dwaasheid had gewezen, dat juist dan de Geest Gods de bevrijdende werking van humor in stelling bracht. En zo werd dan een gezondere atmosfeer gecreëerd waarin Hij Zijn werk kan doen. Ik zal u van één voorval vertellen dat ik nooit ben vergeten.

Als jonge predikant was ik hopeloos ernstig en staarde me blind op een zeer strenge scheidslijn tussen de "verlosten" en de "verlorenen". Ik heb me later zelfs vaak afgevraagd waarom iemand überhaupt ooit naar me kwam luisteren. Op een dag vroeg een vriend me ineens: "Vind je het vervelend om de waarheid te horen?" "Ik weet het niet," antwoordde ik, "probeer het maar. Dan merk je het vanzelf." "Goed dan," was het grimmige antwoord. "Zo lang jij het evangelie blijft verkondigen met de stem van een sergeant, zul je nooit één ziel voor Christus winnen."

In een flits zag ik hoe volslagen belachelijk ik bezig was en ik besepte hoe bespottelijk ik eruit moest hebben gezien, met mijn militaristische methodes om "de blijde boodschap" te brengen! Het enige dat ik nog kon doen was op mijn knieën gaan en bidden: "Heer wilt U het me vergeven? U zult de binnenkant én de buitenkant moeten veranderen."

Keer op keer is gebleken dat het vermogen om de humor te zien van een situatie, een compleet ander licht werpt op de ogenschijnlijke problemen. Ik heb alle reden om God te danken voor deze bijzondere gave die hij zo genadig heeft geschonken, waarmee Hij onze weg verlicht en in onze behoefte voorziet.

Nooit moeten wij uit het oog verliezen dat onze rol in het leven is de Heiland te verheerlijken en onze gedachten te fixeren op "de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn". Kol. 3:2

We moeten samen met de apostel kunnen zeggen: "Maar één ding doe ik." ^{Fil. 3:14} Een oprecht gevoel voor humor doet geen afbreuk aan de ernst van het leven of aan de nood van degenen om ons heen.

Dr. Thomas Upham zei het aldus:

"Vleselijke vreugde wordt vaak vergezeld door ondeugden, die onmogelijk kunnen bestaan naast goedaardige of heilige vreugde, zoals een onbehoorlijke hilariteit, een soort onnadenkende en kinderachtige lichtzinnigheid of vluchtige manier van denken, en gedrag dat ongepast is voor onze leeftijd of voor de betreffende situatie. Dit is wat George Fox noemt: "in een luchtige geest zijn". Aan de andere kant is heilige vreugde, als het vrij is van alle vleselijke vreugde en de mengvormen daarvan, weloverwogen en diep ernstig."

Een praktisch voorbeeld van wat Dr. Upham voorstaat, wordt ons aangegevoerd door de volgende anekdote over de evangelist Henry Moorehouse.

"Wat het meeste indruk op me maakte in die plezierige tijd - en de herinnering is me nog steeds zeer dierbaar - was zijn doelbewustheid. Hij was de dienaar van één Meester, de student van één Boek, een man met maar één doel, een predikant met één boodschap. Niets leek hem te interesseren buiten de Persoon, het Woord en het Werk van de Heer Jezus Christus. Hij was speels als een kind met de kinderen in huis, maar hij toonde onmiskenbare tekenen van vermoeidheid

als gasten wilden praten over onderwerpen van tijdelijke en wereldse aard..... Werd er echter een onderwerp aangesneden dat van doen had met de heerlijkheid van de Heer, de verering van Zijn Woord, of het welzijn van de ziel, was hij direct zeer alert. Dan sperden zijn ogen zich wijd open en stond hij meteen klaar met een antwoord, ontleend aan de bijbel die hij meestal in zijn handen hield of naast hem had liggen."

Toch kon Henry Moorehouse om zichzelf lachen. Hij was zeer klein van stuk en zag er erg jong uit. Op een keer werd hij bij zijn aankomst in Amerika verwelkomd door een afgevaardigde. Midden in de ceremonie stopte de spreker ineens met lezen, een blik werpend op de kleine man voor hem. Nog steeds twijfelend of zo'n klein ventje wel de grote predikant kon zijn, wiens roem over het hele continent bekend was. En hij vroeg nogmaals: "Heb ik goed begrepen dat u dhr. Moorehouse bent?"

Als Henry het over dit komische voorval had, zei hij altijd, dat hij alleen gewild had dat zijn moeder hiervan getuige was geweest."

Ik begon met wat citaten, en strooide onderweg royaal met nog meer citaten. Het is dus logisch om te eindigen op dezelfde wijze. Net als iedere andere innerlijke gezindheid wordt een oprecht gevoel voor humor getoond op iemands gezicht en in zijn gedrag. Iemand zei eens: "Opgeruimdheid is gezondheid, het tegenovergestelde - melancholie - is een

ziekte." Als dit waar is behoeft de innerlijke gezondheid van veel ernstige mensen zorg.

Ergens anders ontdekte ik het equivalent van deze bondige samenvatting: "Naast het zonlicht van de hemel staat het opgewekte gezicht." Wie heeft nooit zijn elektrificerende invloed gevoeld? Een blik op zo'n gezicht trekt ons op uit mist en schaduw en plaatst ons binnen, waar het schitterend helder en behaaglijk is. Een menigte van kwade hartstochten kunnen rondwaren bij de ingang, maar kunnen nooit binnengaan en er verblijven. Het opgewekte gezicht beschaamt hen en doet hen vluchten."

Vertelt Zacharias ons niet over Dege-
ne, Die geboren werd om "Zijn volk kennis der zaligheid te geven in vergeving hunner zonden. Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid

onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte; Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op den weg des vredes." Mat. 1:77-79

In de stille schittering van die zonsopgang wordt een nieuwe dag geboren voor elk mens op wie het straalt. Een dag waarin dingen gezien kunnen worden in het juiste perspectief, en de bevrijdende lach zijn zoete adem blaast door ons leven.

Dit is niet iets dat we zouden houden voor onszelf. Met geschenken van God kan dat nooit. Het brengt licht aan degenen die gevangen zitten onder de dikke duisternis, die de satan, de god dezer eeuw, 2Kor. 4:4 heeft uitgestrekt over onze stoffelijke wereld, en wordt een leidende ster die hen leidt in de weg van de "vrede die alle verstand te boven gaat". Fil. 4:7

Nederlands Bijbelstudie Contactdag

zaterdag 12 januari 2002, 10:00 uur in

't Poshuis, Munnikenweg 58,

't Harde

met als onderwerp

Bruid of Zoon?

(De mannelijkheid van de Gemeente)

Gelegen aan de bosrand en de markt, op loopafstand van het winkelcentrum Snelweg A28 Amersfoort-Zwolle; Afrit 't Harde, 1e weg links; 4e weg rechts

Nederlands Bijbelstudie College

De spreekwoordelijke uitdrukking "Elke ketter heeft zijn letter" stelt vast dat soms de meest gecompliceerde leringen gebouwd worden op slechts een enkel woord of een bijbeltekst, die voor dat doel dan ook nog dikwijls uit zijn verband wordt gerukt. En dus weten sceptische gelovigen en ongelovigen ons te vertellen dat je "met de Bijbel alle kanten op" kunt. Op deze wijze worden omgekeerde pyramides gebouwd. Reusachtige maar niettemin uiterst wankel constructies op veel te smalle basis: indrukwekkende theorie en theologie met nauwelijks enige bijbelse grondslag! En andersom! Veel bijbelse waarheden vinden dikwijls weinig geloof. Niet omdat de schriftuurlijke grondslag zo smal is, integendeel, maar omdat ze "naar de mens" zo onwaarschijnlijk lijken! En te eenvoudig, te simpel van constructie.

Op onze "College-dagen" zullen wij ons daarom speciaal bezighouden met de fundamenten van ons geloof. Elke dag is gewijd aan één specifiek bijbels onderwerp, dat dan compact, structureel, schematisch, zo volledig mogelijk en in hoog tempo zal worden besproken. De colleges zijn in de eerste plaats bedoeld voor hen die - op wat voor wijze dan ook - zelf met het woord dienen. "Evangelisten en herders en leraars" dus, die uiteraard een goed leerstellig inzicht en overzicht niet kunnen ontberen. Maar ook voor iemand die bij wijze van spreken "van niets weet", maar van goede wil is, zijn deze dagen een uitstekende gelegenheid om snel en degelijk ingeleid te worden in "de veelkleurige wijsheid Gods".

**De colleges worden gegeven, in Christen Ontmoetingscentrum "Petra",
Burg, Praamsmalaan 18 A te Bolsward.**

Onderwerp 16 februari: Getallensymboliek

Onderwerp 20 april: Engelen & Demonen

Onderwerp 15 juni: Jezus Christus in het Oude & Nieuwe Testament

Dagindeling:

10:00 uur 1^e College
11:00 uur pauze
11:30 uur 2^e College
12:30 uur Middagpauze
13:30 uur 3^e College
14:30 uur pauze
15:00 uur 4^e College
16:00 uur einde

Voor koffie, thee en soep zal worden gezorgd. Eventueel dus zelf brood meebrengen. Voor nadere inlichtingen kunt u terecht bij:

Br. Klaas Boersma,
Pater Schuurmanstraat 6,
8701 CX te Bolsward.
Telefoon 0515-573468.

Agenda

Bijbelstudies o.l.v. Ab Klein Haneveld worden D.V. en onder voorbehoud gehouden in de volgende plaatsen:

ALKMAAR donderdag 17/31 jan, 14/28 feb, 14/28 mrt, 11/25 apr, 23 mei, 19:45 uur; "Delta", Oude Kanaaldijk 2, De brief aan Efeze

AMSTERDAM zaterdag 26 jan, 23 feb, 23 mrt, 27 apr, 1 jun, 15:00 uur; Postjesweg 150

BEVERWIJK zondag 27 jan, 24 mrt, 19 mei, 10:00 uur; B.H.K.-gebouw, Groenelaan 74

BOLSWARD woensdag 23 jan, 6/20 feb, 6/20 mrt, 3/17 apr, 1/15/29 mei, 20:00 uur; Christen Ontmoetingscentrum Petra, Burg. Praamsmalaan 18A

BOLSWARD zondag 24 feb, 5 mei, 9:30 uur; Adres als hierboven. 7 apr DOOPDIENST, 14:00 uur.

**BOLSWARD 16 feb, 20 apr, 15 juni, 10:00 uur; Gebouw Petra, Burg. Praamsmalaan 18A
Nederlands Bijbelstudie College**

DRACHTEN donderdag 24 jan, 7/21 feb, 7/21 mrt, 4/18 apr, 2/16/30 mei, 20:00 uur; Rode Kruis gebouw, De Geeuw 31 Profetie en Actualiteit

DRACHTEN zondag 10 mrt, 5 mei, 14:00 uur; Rode Kruis gebouw, De Geeuw 31

EINDHOVEN woensdag 16/30 jan, 13/27 feb, 13/27 mrt, 10/24 apr, 8/22 mei, 20:00 uur; Emmaüskerk, Barriereweg

EMMEN maandag 21 jan, 4/18 feb, 4/18 mrt, 15/29 apr, 13/27 mei, 19:30 uur; Ichthuskerk, Walstraat 21 Brieven aan de Thessalonicensen

**'t HARDE zaterdag 12 jan, 16 mrt, 25 mei 10.00 uur; 't Poshuis, Munnikenweg 58
Nederlands Bijbelstudie Contactdag**

HARMELEN maandag 14/28 jan, 11/25 feb, 11/25 mrt, 8/22 apr, 6/20 mei, 20:00 uur; H.I. -gebouw, Willem Alexanderlaan 1 Het boek Handelingen

LEERDAM zondag 20 jan, 17 feb, 17 mrt, 14 apr, 12 mei, 9 jun, 10:00 uur; West-End, v Gentstraat t/o nr. 19

OLDEBROEK dinsdag 15/29 jan, 12/26 feb, 12/26 mrt, 9/23 apr, 7/21 mei, 20:00 uur; Stationsweg 43; De vrouw en het beest

OLDEBROEK zondag 20 jan, 3/17 feb, 3/17/31 mrt, 14/28 apr, 12/26 mei, 9/23 jun, 17:30 uur; L.H.N.O. gebouw, Van Sytzamalaan 3

Geliefde lezer,

Omzien is niet wat gelovigen veel zouden doen. ^{Fil.3:14} "Jezus zei: Niemand, die zijn hand aan de ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods. "^{Luk.9:62} Als niettemin de Heer zeven maal tot Zijn volk zegt "Gij zult gedenken", vervolgt Hij met: ".....dat gij een dienst-knecht geweest zijt in Egypte", of woorden van die strekking.

Wanneer wij als gelovigen terugblikken op het voorbije jaar, kunnen ook wij gedenken dat Hij ons verlost uit Egypte, "de tegenwoordige boze eeuw". ^{Gal. 1:4} Het was immers Zijn wens, "dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze..... al de dagen onzes levens", en ".....om Zijn volk kennis der zaligheid te geven. "^{Luk.1:74-77}

Hiervoor is bijbelstudie noodzakelijk. Niet om ons hoofd te vullen met theorieën en wetenswaardigheden, maar om ons hart te vullen met het Levende Woord, opdat op ons van toepassing zou zijn: "Al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere en niet den mensen; Wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient de Heere Christus." ^{Kol. 3:23} Moge onze Vredevorst u en mij ook in het komende jaar daartoe gebruiken. In afwachting van de verschijning van Zijn heerlijkheid. ^{Tit.2:13}

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Nederlands Bijbelstudie Cassettes

Nederlands Bijbelstudie Conferenties

Nederlands Bijbelstudie Contactdagen

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

is een uitgave van

Nederlands Bijbelstudie Centrum

Correspondentieadres
Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere

telefoon 036-5362976
telefax 036-5468644

Internet
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

giften
Postbank 5567669
Rabobank 308747046

ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum
Bolsward

Samenstelling en redactie
Ab & Han Klein Haneveld